

HET RAMSVELLENKLEED OVER DE TABERNAKEL (1) HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, zoals u weet zijn we al een tijdje bezig met de bespreking van het laatste grote onderdeel van het Tabernakelcomplex, namelijk het dak van de Tabernakel. Dit dak, zogezegd het plafond, bestond uit vier dekkleden, die over elkaar heen waren gelegd. Allereerst was er het zogenaamde tabernakelkleed. Óver het tabernakelkleed was het geitenharenkleed gedrapeerd. Daar weer overheen werd het ramsvellenkleed gelegd. Tenslotte was er het bovenste kleed, dat onmiddellijk bescherming bood tegen de weersinvloeden. Dit was het zogenaamde (volgens de Statenvertaling) dassenvellenkleed.

De vier dekkleden tonen ons geestelijke schaduwbeelden. Het is naar mijn mening wonderbaarlijk, dat er in het Nieuwe Testament ook enkele boeken (brieven) zijn te vinden, die juist specifiek op deze thema's ingaan, namelijk:

• het tabernakelkleed	–	geloof	–	Jakobusbrief
• het geitenharenkleed	–	hoop	–	twee Petrusbrieven
• het ramsvellenkleed	–	liefde	–	drie Johannesbrieven
• het dassenvellenkleed	–	Jezus' bescherming	–	Judasbrief

Het tabernakelkleed en het geitenharenkleed werden reeds op deze website besproken. We zullen vandaag verder gaan met het ramsvellenkleed.

In Deel 1 zullen de volgende paragrafen aan de orde komen:

- Een eerste indruk van het ramsvellenkleed
- De geestelijke betekenis van het ramsvellenkleed
- Het kleed moest specifiek van ramsvellen worden gemaakt

In Deel 2 komen tenslotte nog twee paragrafen aan de orde:

- Het ramsvellenkleed moest rood zijn
- God gaf het ramsvellenkleed geen maat

Een eerste indruk van het ramsvellenkleed

Broeders en zusters, nu we een dekkleed bespreken dat werd gemaakt van ramsvellen, lijkt het mij nuttig om te weten waarover we het hebben. Want wellicht zijn er onder ons enkelen, die niet precies weten wat een ram is. Wel, een ram is een mannetjesschaap. Het dier is uitgerust met een stel forse horens, dit in tegenstelling tot het vrouwtjesschaap dat geen horens heeft. De kleur van de schapen in het Midden-Oosten was overwegend wit, met een zwarte of bruine kop en voeten.

We kunnen over Gods opdracht met betrekking tot het ramsvellenkleed in Ex. 26:14a lezen. Terwijl we inmiddels gewend zijn, dat God met betrekking tot de bouw en de uitvoering van de Tabernakel zeer uitvoerige instructies gaf voor alle objecten en onderdelen, zijn Zijn aanwijzingen nu op het eerste gezicht slechts minimaal. Ook in Ex. 36:19 kunnen we over de opdracht tot het vervaardigen van het ramsvellenkleed lezen. Dit schriftdeel geeft echter geen nieuwe informatie, zodat we ons uitsluitend zullen beperken tot Ex. 26:14a:

“Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverfde ramsvellen, ...”

Vindt u niet met mij dat de bijbel verbazingwekkend weinig informatie geeft? God beperkte Zich tot het geven van slechts drie aanwijzingen: 1. het moest een dekkleed worden voor de Tabernakeltent; 2. het moest vervaardigd worden van ramsvellen; 3. het moest rood zijn.

God gaf géén maten voor dit kleed. Ook bepaalde God niet uit hoeveel ramsvellen het kleed moest worden gemaakt. Dit in tegenstelling tot de twee vorige reeds besproken dekkleden, die elk bestonden uit twee grote delen met voorgeschreven maten en aantal gordijnen.

Net als het geitenharenkleed had ook het ramsvellenkleed op het eerste gezicht niet echt een (praktische) functie. Het bedekte wel de Tabernakel, maar voegde in die zin ogenschijnlijk niet veel toe. Want het bovenste dekkleed over de Tabernakel was het oersterke en nog te bespreken dassenvellenkleed, dat beslist bestand was tegen alle weersinvloeden. Het ramsvellenkleed zal ook geen functie als versiering hebben gehad, omdat het waar-schijnlijk (vrijwel) geheel aan het oog was onttrokken.

Broeders en zusters, maar tóch beval God dat ook dit kleed er moest komen. Dus ligt het voor de hand, dat de functie van het ramsvellenkleed net als van het geitenharenkleed vooral een geestelijke was. Gods bevel om dit kleed te maken en over de Tabernakel te leggen, nota bene met zo weinig aanwijzingen, moest aan Zijn kinderen opnieuw een geestelijke waarheid duidelijk maken. Het ging God met name om het geestelijke schaduwbeeld.

De geestelijke betekenis van het ramsvellenkleed

Broeders en zusters, eerst een klein stukje herhaling! Indien we de geestelijke betekenis van de vier dekkleden (in dit geval van het ramsvellenkleed) willen verstaan, moeten we ons realiseren dat deze kleden de Tabernakel bedekten. Zoals u inmiddels weet, verwijst naar de Tabernakel naar het Lichaam van Christus, Zijn Bruid, de Gemeente van bekeerde Joden en heidenen. God wil in haar Zijn woning maken. De vier dekkleden hebben dus te maken met geestelijke waarheden, die tot een bedekking voor de Gemeente zullen zijn.

We leerden reeds in een vorige studie, dat het eerste dekkleed over de Tabernakel, het tabernakelkleed, naar ons geloof in Jezus Christus verwijst. De Gemeente moet als het ware met geloof worden omhuld. En niet zomaar een beetje geloof, neen, met de maat van de volheid van het geloof in Christus (Efez. 4:13). Daarom moesten al de gordijnen van het tabernakelkleed één maat hebben (Ex. 26:2).

In een vorige studie leerden we eveneens dat het geitenharenkleed geestelijk verwijst naar onze hoop. De Gemeente zal ook met hoop moeten worden bedekt, namelijk met de hoop en het vertrouwen, dat de Heer álles hetgeen Hij ons beloofd heeft, ook werkelijk zal doen en ten uitvoer brengen (Fil. 1:6; Rom. 8:28). Maar bovenal óók met de hoop, dat Hij op aarde terug zal komen om ons voor altijd naar het Vaderhuis te brengen (Joh. 14:2-3; 1 Joh. 3:2-3). Onlosmakelijk is aan deze hoop heiligheid en heiligmaking verbonden. Het is déze hoop die de Heer van de Gemeente verlangt. En deze hoop heeft ook maar één maat, namelijk de maat van de grootte der volheid van Christus, de maat van de volwassen en tot volkomenheid gegroeide, geestelijke mens (Efez. 4:13). Ook dit werd uitgebeeld in Gods voorschrift dat de gordijnen van het geitenharenkleed (net als het tabernakelkleed) een en dezelfde maat moesten hebben (Ex. 26:8).

Maar God wilde dat ook een kleed van ramsvellen de Tabernakel zou bedekken. Met andere woorden, de Gemeente van Christus moet worden bedekt met een geestelijke realiteit, welke we uit genade in die ramsvellen mogen ontdekken. In de inleiding gaf ik kort reeds aan, dat het ramsvellenkleed naar de liefde verwijst. Ja, broeders en zusters. De Gemeente moet werkelijk met de liefde worden omhuld. Dit is zo uitermate belangrijk. Geloof in Jezus, de eerste stap in ons geestelijke leven, is heel belangrijk. Hopen op Jezus' Wederkomst is ook belangrijk, want het is een sterke drijfveer tot heiligmaking van ons leven. Maar de liefde is welhaast nóg belangrijker en nóg groter van waarde, al kan ik dat wellicht beter niet op zo'n beperkte manier zeggen. Want immers mag geen enkele schakel in de ketting ontbreken. 1 Cor. 13:13 – *“En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.”*

Waarom dan tóch deze tekst? Waarom is liefde de meeste? Ik denk om een aantal redenen:

- Het is mogelijk dat wij geloven en zelfs geheiligd zijn, maar desondanks geen liefde voor onze naasten bezitten.
- Als de liefde in de Gemeente het voornaamste is, zal deze liefde het geloof en de hoop omhullen.
- Gods liefde was juist de reden, dat wij überhaupt tot het geloof mochten komen.
- Als wij straks bij onze Heiland voor eeuwig in de hemel mogen verblijven, dan zal geloof en hoop niet meer nodig zijn, omdat wij de Persoon van ons geloof en onze hoop in levende Lijve ervaren zullen. Maar de liefde voor elkaar zal blijven.

In de volgende paragrafen zullen we de geestelijke betekenis van het ramsvellenkleed nader bestuderen. U begrijpt dat we daarmee ook enige aspecten van de liefde zullen behandelen.

Het kleed moest specifiek van ramsvellen worden gemaakt

Broeders en zusters, het dekkleed moest in Gods opdracht van ramsvellen worden gemaakt. We zullen nu uit genade zien, dat hier een geweldige geestelijke waarheid achter schuil gaat.

De allereerste maal dat er in de bijbel over een ram werd gesproken, is in Gen. 15:9-18.

Abraham, toen nog Abram geheten, moest aan de Here God enkele dierenoffers brengen, waaronder een driejarige ram, ter bekrachtiging van het verbond dat God met hem wilde "sluiten". De gebruikte Hebreeuwse uitdrukking is de term "kaarat beriet" (כרת ברית), hetgeen letterlijk wil zeggen "een verbond snijden".

Om een verbond te sluiten werd een dier in stukken gesneden. Daarná moesten de twee verbondsluitende partijen tussen de stukken doorlopen, als het ware om aan te geven dat zij in tweeën mochten worden gedeeld, dat wil zeggen worden gedood, indien zij het verbond zouden verbreken. Hiermee was dan het verbond bekrachtigd. Het geslachte offerdier stond dus symbool voor de dood van de verbondsluitende partijen ingeval zij het verbond zouden verbreken. Om aan te geven dat zij in dat geval zelfs mochten worden gedood. Én om aan te geven dat de partijen dit verbond zelfs door de dood heen zouden proberen na te komen. Het op deze manier sluiten van een verbond betekende, dat partijen in feite zeiden, dat het offerdier als hun vertegenwoordiger in hun plaats stierf, zodat zij eigenlijk geen recht meer hadden om voor zichzelf te leven nu zij in dit verbond stonden.

Broeders en zusters, de Here God sloot meer dan duizend jaren later een verbond met de mensheid in het offer van Zijn Zoon Jezus Christus (Matt. 26:26-28). Maar in schaduwbeeld deed Hij dit reeds in Zijn verbond met Abraham. God koppelde dit verbond direkt aan het kruisoffer van Jezus, want de in Gen. 15:9 genoemde offerdieren (een vaars, een geit, een ram, een tortelduif en een jonge duif) verwijzen allen naar het koperen Brandofferaltaar, waar dezelfde offerdieren moesten worden geofferd (Lev. 1:2,14). En u weet reeds dat het Brandofferaltaar, dat op deze website reeds werd besproken, verwijst naar Jezus' kruis.

We zien dus dat het offeren van een ram verwijst naar het offer van Jezus op het kruis.

Voor het verbond tussen God en Abraham moest een ram het leven laten. Voor het verbond tussen God en ons, de mensheid, moest Jezus Zijn leven geven.

De bedekking van de Tabernakel met ramsvellen, waarvoor de dieren uiteraard hun leven moesten laten, toont ons op indringende wijze, dat de Gemeente geheel moet worden omhuld met het Offer van Jezus. Ieder lid van de Gemeente dient vast te staan in het Nieuwe Verbond met God de Vader, dat door Jezus tot stand werd gebracht. Ieder moet zich realiseren, dat men nu geen recht meer heeft om een eigen leven te leiden. Vanaf de wedergeboorte leeft men nog slechts voor Jezus, teneinde aan het Nieuwe Verbond recht te doen.

De tweede maal dat er in de bijbel over de ram wordt gesproken, maakt alles nog duidelijker.

Het betreft hier Gen. 22:13 – *“Toen hief Abraham zijn ogen op, en zag om, en ziet, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging, en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats.”*

U kent beslist allen dit verhaal in Gen. 22:1-14. Abraham ging in Gods opdracht naar de berg Moria om zijn zoon Izaak aan Hem te offeren. Gehoorzaam ging hij op weg en Izaak vroeg verbaasd aan zijn vader waar het offerdier eigenlijk was. Maar Abraham antwoordde: *“God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon !”* Abraham bouwde op de berg een altaar, schikte het hout en bond zijn zoon vast. Hij nam zijn mes en strekte zijn arm uit om zijn zoon Izaak te slachten. Maar op dat moment greep de Engel des Heeren in. God was nu overtuigd dat Abraham bereid was om alles, zelfs zijn eigen zoon, aan Hem te offeren. Ik denk dat Abraham op dat moment heel erg opgelucht zal zijn geweest. Maar dan vervolgt het verhaal met iets wonderlijks! Gen. 22:13-14 – *“Toen hief Abraham zijn ogen op, en zag om, en ziet, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging, en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats. En Abraham noemde den naam van die plaats: De HEERE zal het voorzien! Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden!”*

Broeders en zusters, we zien dat met deze gebeurtenis de ram tot een geweldig symbool is geworden. In de “toevallige” beschikbaarheid van die verstrikte ram om geofferd te kunnen worden, ligt een geweldige geestelijke betekenis besloten. Want het ging hier niet meer alleen om Abraham en zijn zoon Izaak. De ram is het beeld van Gods voorziening om de verbroken relatie met de zondige mensheid te herstellen. De Heere zal het voorzien! De ram is het beeld van Gods oneindig grote Liefde voor ons mensen. Hij voorzag in Zijn Zoon als Offerdier. Joh. 3:16 – *“Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”*

De ram is het schaduwbeeld van Jezus, Die door God, Zijn eigen Vader, op het kruis van Golgotha werd geofferd voor de in zonde gevallen mensheid.

Abraham was aan God gehoorzaam. Hij was gewillig en gaf zich over aan Gods wil, omdat hij aan God was toegewijd. Zo gaf ook Jezus Zichzelf in gehoorzaamheid over aan Gods wil. Jezus was met Zijn gehele wezen toegewijd aan God en aan Zijn opdracht om de mensheid vrij te maken middels Zijn kruisoffer. Daarom is de ram ook het beeld van Jezus' gehoorzaamheid, van Zijn overgave en Zijn toewijding.

Rom. 5:19b – *“....., alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.”*

Hebr. 5:8 – *“Hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden.”*

Fil. 2:5-8 – *“Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was; Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roef geacht heeft Gode even gelijk te zijn; Maar heeft Zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden; En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.”*

De derde maal dat er in de bijbel wordt gesproken over de ram, is in Ex. 29.

Dit belangrijke hoofdstuk gaat over de wijding van de priesters. In Lev. 8 komt hetzelfde thema aan de orde. Wederom blijkt duidelijk, dat de ram ook een beeld is van overgave en toewijding. God verlangde dat zij, die Hem zouden dienen in het priesterambt, geheiligd zouden worden en daartoe onder andere een drietal dierenoffers aan Hem zouden brengen. En, broeders en zusters, ieder die een kind van God is geworden, wordt daarmee ook een priester in dienst van Hem (Openb. 1:6). En God wil dat wij geheiligd worden (1 Thess. 4:3).

Heiliging vereiste in de tijd van het Oude Testament dus maar liefst drie dierenoffers. Wat wil dat zeggen?

Allereerst moest men een var offeren als zondoffer ter verzoening van de zonden (Ex. 29:10-14; 36). Dit leert dat we onze zonden moeten belijden en ons met God verzoenen.

Vervolgens moest men een ram offeren als vuuroffer, welke geheel moest worden verbrand als een lieflijke reuk voor de Heer (Ex. 29:15-18). Het offeren van deze ram beeldt de volkomen overgave van de priesters aan God uit, nadat hun zonden waren verzoend. Wie zich volledig overgeeft, zal de volkomen vertering van het eigen ego ervaren.

Tenslotte moest er nóg een ram worden geofferd (Ex. 29:19-28). Het was een offer dat voor Gods aangezicht moest worden bewogen. Het offeren van deze ram beeldt de toewijding van de priesters aan God uit, na hun verzoening en hun overgave.

Hiervoor zagen we in het offeren door Abraham van zijn zoon Izaak reeds zijn overgave en toewijding aan God tot uitdrukking komen als een schaduwbeeld van Jezus' gehoorzaamheid, overgave en wijding. Alleen wie in staat is om zichzelf volledig aan God over te geven en toe te wijden, is ook in staat om het grote Izaakoffer aan God te brengen. Maar dit is slechts mogelijk als éérs alle zonden met God zijn verzoend. God verlangt dat wij verzoend worden door Jezus' Bloed en ons dan volledig aan Hem overgeven en aan Hem toewijden. Deze eis van heiliging stelde Hij aan de priesters in de tijden van het Oude Testament. Dezelfde eis stelt Hij aan ons.

Abraham was in staat zijn offer te brengen. Hij mocht tenslotte uit genade een plaatsvervangende ram slachten en offeren. Als een schaduwbeeld van Jezus, Die Zichzelf overgaf aan Gods wil en Zich volledig toewijdde aan de Hem toebedeelde taak. Zijn woorden toen Hij nog in de hemel was, luiden: *"Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God!"* Leest u Hebr. 10:4-9.

Overgave en toewijding zijn wellicht de meest kenmerkende eigenschappen van de liefde. Wie écht liefheeft met Gods liefde (*"achapé"*), is in staat zich aan de ander over te geven en aan hem of haar toe te wijden zonder daarvoor een tegenprestatie te verlangen. Liefde geeft, zonder mitsen en maaren. Dit deed God de Vader toen Hij Zijn Zoon gaf. Dit deed Jezus toen Hij Zijn leven aan het kruis gaf. Hij gaf Zichzelf zonder restricties. Maar dit verlangt God ook van ons.

Broeders en zusters, God gaf ons drie intense schaduwbeelden over de ram. God bepaalde dat voor Zijn verbond met Abraham een ram moest worden geofferd. God bepaalde ook, dat Abraham in de plaats van Izaak een in de struiken verstrikte ram mocht offeren. God bepaalde tevens, dat er voor de wijding van de priesters een ram moest worden geofferd. Steeds opnieuw verwees de geofferde ram naar Jezus' kruisoffer en steeds weer bleek Gods oneindig grote Liefde in overgave en toewijding.

Laten we ook nog eens een duik nemen in de grondbetekenis van het Hebreeuwse woord voor de ram. Een *"ram"* is in het Hebreeuws een *"aajiel"* (אֵיִל). Dit woord heeft een meervoudige betekenis. Het betekent niet alleen *"ram of mannetjesschaap"*, maar óók *"pilaar, deurpost, dorpel (Ezech. 40:14; 1 Kon. 6:31), machtig persoon, sterke man, aanvoerder, leider (Ex. 15:15; 2 Kon. 24:15), sterke boom (Jes. 1:29; Ezech. 31:14).*

Als het woordje *"aajiel"* (אִֵל) ook met pilaar, sterke boom of machtig persoon kan worden vertaald, wordt het schaduwbeeld van de ram nog helderder. Het offeren van een ram wijst nu overduidelijk op Jezus, Gods Zoon, Die in Jes. 9:5 de Sterke God wordt genoemd. Jezus is het vleesgeworden Woord van God, Dat rotsvast staat als een Pilaar en Hoeksteen en waarop het gehele gebouw van Zijn Gemeente onwankelbaar mag rusten en steunen. Leest u Ex. 33:21,22; 2 Sam. 22:2; Ps. 71:3; Matt. 7:24; 1 Cor. 10:4; Efez. 2:19-22; 1 Petr. 5:6. Wat een geweldige blik! Deze wordt uit genade nog versterkt, als we bedenken dat het woord *"aajiel"* (אִֵל) afgeleid is van een niet gebruikte woordstam *"oel"* (אִֵל), dat letterlijk *"kronkelen, draaien"* betekent, maar dan in de zin van *"krachtig zijn, sterk zijn"* (Ps. 73:4). Zoals bijvoorbeeld een touw of een kabel de sterkte ontleend aan het feit, dat verschillende draden in elkaar zijn gevlochten (gedraaid).

Broeders en zusters, nog enkele opmerkingen over het Hebreeuwse woord voor “vel”, namelijk “oor” (עֹר). Qua uitspraak (niet wat schrijfwijze betreft) is dit woord identiek aan Hebreeuws voor “licht”, namelijk “oor” (אֹר). En verklaarde Jezus niet uitdrukkelijk dat Hij het Licht der wereld was (Joh. 8:12; 9:5)? De tweede opmerking betreft de oorspronkelijke stam waarvan “oor” (עֹר) is afgeleid. Deze stam luidt “oer” (עֹר), hetgeen “blootgesteld zijn, ontbloot zijn, ontbloot worden” betekent. Hing onze Heiland niet naakt aan het kruis, toen Hij daar eenzaam voor ons zo’n smadelijke en afschuwelijke dood stierf (Ps. 22:19; Joh. 19:23-24)? Werd Jezus niet ontdaan van Zijn heerlijkheid en licht, zoals de prachtige huid van de ram werd afgestroopt? De profeet Jesaja profeteerde dat er niets aantrekkelijks meer aan Hem was, toen de Messias voor ons stierf (Jes. 53:2-5). Naakt en berooid hing Hij daar! Als een Offerdier! Geslacht! Daar stierf Hij een vreselijke dood. Voor óns, broeders en zusters! Voor ons!

Oh, mijn broeders en zusters, hoe geweldig groot is toch God, onze Vader, in al Zijn Wijsheid en Liefde en Macht. Hij verordeneerde dat er een Tabernakel moest worden gebouwd. En Hij wilde dat deze Tabernakel een geestelijk schaduwbeeld zou zijn voor de Gemeente, Die Hij uitverkoos als Bruid voor Zijn geliefde Zoon Jezus. En daarom moest álles in die Tabernakel naar Zijn Zoon verwijzen, óók het ramsvellenkleed. Opdat de Bruid nooit zal vergeten, dat in de hemel en op aarde alle dingen verwijzen naar haar Heiland Jezus Christus, Die straks ook haar Echtgenoot zal zijn. Col. 1:15-17 – *“Dewelke het Beeld is des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller creaturen. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; En Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door Hem;”*

Broeders en zusters, laten we toch de eeuwige Naam van Jezus loven en prijzen! Zijn Naam is immers verheven boven alle andere namen. Hij alleen is waardig!

Ik wil daarom dit Deel 1 beëindigen met een schriftgedeelte uit Openb. 5, waar we Jezus zien als dat ogenschijnlijk zwakke, geslachte Lam. Geslacht voor een verloren, zondige mensheid. Maar het Lam overwon en stond op uit de dood als een sterke Ram met zeven horens. Deze sterke Ram is de onoverwinnelijke, machtige Leeuw van Juda (Matt. 28:18), met Wiens Liefde wij worden omhuld. Oh, wat is God toch goed.

Openb. 5:2-6 – *“En ik zag een sterken engel, uitroepende met een grote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijn zegelen open te breken? En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelve in zien. En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om dat boek te openen, en te lezen, noch hetzelve in te zien. En een van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken. En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen; dewelke zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.”*

Geliefde broeders en zusters, de Here zegene u. Amen.

(wordt vervolgd)